

Republika Srbija

MINISTARSTVO PROSVJETE, ZNANOSTI I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA
ZAVOD ZA VRJEDNOVANJE KVALITETE OBRAZOVANJA I ODGOJA
PEDAGOŠKI ZAVOD VOJVODINE

ZAVRŠNI ISPIT NA KRAJU OSNOVNOG OBRAZOVANJA I ODGOJA

školska 2015./2016. godina

TEST

HRVATSKOGA JEZIKA

UPUTA ZA RAD

- Test sadrži **20** zadataka koje trebaš riješiti za **120** minuta.
- Svaki zadatak pažljivo pročitaj, razmisli o tome što se u zadatku traži i o načinu na koji ga trebaš riješiti (zaokruživanjem, povezivanjem, podcrtavanjem, dopisivanjem i drugo).
- Piši čitko, latiničnim slovima, vodeći računa da tvoji odgovori budu razumljivi, ali i gramatički i pravopisno ispravni.
- Pri rješavanju zadataka u kojima se od tebe očekuje da nešto dopišeš, uvijek rabi pune nazive; kratice nisu dozvoljene (npr. treba napisati imenica, a ne im. ili lokativ, a ne lok. i slično).
- Popuni test **kemijskom olovkom** (tijekom rada možeš koristiti grafitnu olovku i gumicu).
- Odgovori napisani kemijskom olovkom ne smiju se precrtavati niti ispravljati.
- Odgovor napisan samo grafitnom olovkom neće biti priznat.
- U kućicu koja se nalazi s desne strane zadatka nemoj ništa upisivati. To je prostor u koji će pregledači upisati broj bodova. Na ovoj i posljednjoj stranici također nemoj ništa upisivati.
- Ako završiš ranije, predaj test i tiho iziđi kako ne bi ometao rad drugih.

Želimo ti puno uspjeha na ispitu!

1. Pozorno pročitaj tekst pa zaokruži točan odgovor.

Argentina je država u Južnoj Americi smještena između Anda na zapadu i Atlantskog oceana na istoku. Na sjeveru graniči s Paragvajem i Bolivijom, na sjeveroistoku s Brazilom i Urugvajem, a na zapadu s Čileom. Dobila je svoje ime po latinskoj riječi „argentum” što znači srebro. Područje današnje Argentine bilo je rijetko naseljeno prije dolaska europskih kolonista. Indijanski narod Diaguita živio je na prostoru sjeverozapadne Argentine, uz rub carstva Inka, a nešto istočnije narod Guaraní. Prvi Europljani pod vodstvom Ameriga Vespuccia dolaze 1502. godine i uspostavljaju stalnu koloniju na mjestu današnjeg Buenos Airesa.

Argentina je dobila ime po latinskoj riječi za:

- a) zlato
- b) bakar
- c) srebro
- d) živu

2. Pozorno pročitaj navedene tekstove pa napiši točan odgovor.

Tekst 1

Posebno školovani psi mogu biti velika pomoć u životu osoba s posebnim potrebama. Pas vodič umjesto slijepe osobe gleda, ali ne misli. Tijekom školovanja naučio je 50-ak naredbi koje predstavljaju upute za smjer kretanja, zaobilaznje prepreka, pronalaženje primjerice zebre, stubišta. Dakle, smjer kretanja određuje korisnik.

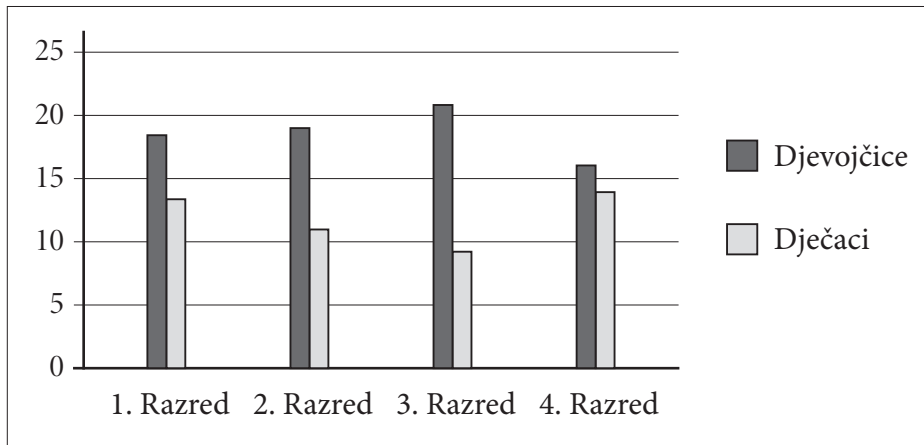
Tekst 2

Rehabilitacijski psi kao pomagači osobama u invalidskim kolicima imaju nezamjenjivu ulogu u podizanju kvalitete njihovog života. Njihova se pomoć bazira na donošenju i podizanju predmeta, otvaranju vrata, pomažu kod transfera iz kreveta u kolica, pale i gase svjetlo itd. Doprinose neovisnosti osoba u invalidskim kolicima od drugih članova obitelji.

Koje se vrste posebno školovanih pasa spominju u ulomcima ?

3. Na sljedećem grafikonu prikazan je broj dječaka i djevojčica od prvog do četvrtog razreda jedne osnovne škole. Pozorno pogledaj grafikon i odgovori na pitanja.

	1. Razred	2. Razred	3. Razred	4. Razred
Djevojčice	17	19	21	16
Dječaci	13	11	9	14

Dopiši u rečenici u kojem je razredu najviše dječaka, a u kojem najviše djevojčica.

Najviše dječaka je u _____ razredu, a najviše djevojčica u _____ razredu.

4. Rečenicu prepisi malim tiskanim slovima.

GOVOR JE IZVOR SVIH NESPORAZUMA.

5. Zaokruži slovo ispred točno napisane rečenice.

- a) Uvijek kad sam u Zagrebu, idem na trg bana Jelačića.
- b) Uvijek kad sam u Zagrebu, idem na Trg bana Jelačića.
- c) Uvijek kad sam u Zagrebu, idem na Trg Bana Jelačića.
- d) Uvjek kad sam u Zagrebu, idem na Trg bana Jelačića.

6. Pozorno prouči navedene osobine pa zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

ton govora, naglasak, stanke i trajanja, gestikulacija

Navedene osobine pripadaju:

a) govornom jeziku

b) pisanom jeziku

7. U rečenici podcrtaj riječ koja je napisana u pogrešnom padežu.

Ispod stolom se skrivao mačak.

8. Napiši 1. lice jednine odgovarajućega glagolskog oblika zadanih glagola.

Glagolski oblik	<i>naručiti</i>	<i>zamisliti</i>	<i>podijeliti</i>
aorist			
glagolski pridjev radni			
prezent			

9. U sljedećem tekstu podcrtan je jedan izraz.

Pozorno pročitaj tekst i na temelju njega zaključi što znači riječ ishodište.

Legenda je latinska riječ koja u prijevodu znači - ono što treba čitati. Pretpostavlja se da je narodnim legendama ishodište istinit događaj te da su njihovi likovi bili povijesne osobe, a sve ostalo djelo je narodne mašte i darovitoga pojedinca iz naroda. Legende i predaje prastaroga su postanka, granice između njih gotovo i nema.

Riječ ishodište znači:

- a) polazište
- b) cilj
- c) odredište
- d) svjedok

10. Do koje je glasovne promjene došlo u navedenom primjeru?

vrabac – vrapca

Došlo je do:

- a) palatalizacije
- b) jednačenja po zvučnosti
- c) jednačenja po mjestu tvorbe
- d) jotacije

11. Načini složenice koje će imati zadana značenja.

onaj koji gubi dan _____

učenik srednje škole _____

koji peče kruh i peciva _____

koji je u dva smjera _____

12. Odredi službu u rečenici tamnije otisnutim riječima (nemoj rabiti kratice).

a) Vratio je **knjigu** u školsku knjižnicu. _____

b) **Zajedno** ćemo putovati na izlet. _____

c) **Niski** dječak klečao je iza drveta. _____

d) **Gospodin** Mislav je obećao da će mi pomoći. _____

13. Među ponuđenim priložima podcrtaj načinske priloge.

sada, ovamo, ovuda, toliko, zato, nekako, dolje, naprijed, onako,
stoga, danas, nekoliko, gore, onuda, nikako, oduvijek, zaljubljeno

14. Pročitaj ulomak navedenog teksta pa odgovori na pitanje o značenju pojma adaptacija.

Pod pojmom adaptacije književnog djela za film razumijevamo postupak preoblikovanja književnog djela u filmsko te samo adaptirano djelo, to jest film snimljen po književnom djelu. Najprikladnija su za filmsku adaptaciju kazališna djela jer im je unutarnja organizacija bliska organizaciji filma: oba medija imaju glumce, dijaloge, redatelja i vremenski traju podjednako.

Pojam adaptacija znači:

a) prepisivanje

b) čitanje

c) prilagodba

d) prepričavanje

15. Pročitaj pjesmu pa zaokruži točan odgovor.

Lijepi Ive

Ive jaše kroz orašje.
Ive li je, sunce li je?
Konjik li je, vila li je?
Uzda li je, zvijezda li je?
Sedlo li je, srebro li je?

Pjesma *Lijepi Ive* pripada:

- a) umjetničkoj književnosti
- b) usmenoj književnosti

16. Odredi kojem književnom rodu pripada ulomak.

„Sada joj samo još jedanaest ždralova nedostaje do tisuće. Samo jedanaest! Mora ih dovršiti. Ali taj devet stotina osamdeset deveti ždral nikako da joj uspije. Taj krhki zlatni papir stalno joj se rasklapa među prstima. Kako to da je tako slaba kad joj i liječnici, i sestre, i otac, i majka, pa i Šigeo stalno govore o tome da će uskoro moći ustati? Zar joj svi oni govore neistinu?”

Ulomak pripada:

- a) lirskom književnom rodu
- b) epskom književnom rodu
- c) dramskom književnom rodu

17. Pozorno pročitaj stihove pjesme *Mačka kod psihijatra* Luke Paljetka pa zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

(...)
i puno knjiga na sve strane,
romana, stripova, krimića
i pun bar skupih, stranih pića;
(...)

Koje stilsko izražajno sredstvo predstavljaju podcrtane riječi ?

- a) onomatopeju
- b) usporedbu
- c) epitet
- d) metaforu

18. Pozorno pročitaj sljedeći ulomak pa zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

Petak, 16. travnja

„Probudio sam se u 3 sata u noći od strahovite zubobolje. Nastojao sam nijemo trpjeti bolove, ali valjda je moje stenjanje na neki način ipak doprlo do spavaće sobe mojih roditelja, jer mi je stari banuo u sobu i zapovjedio neka umuknem. Nije pokazao ni trunke suosjećanja, samo je cvilio kako ujutro mora raditi na obali kanala i kako mu je potreban san. Kad se vraćao u krevet, poskliznuo se na reviju *Cosmopolitan* koju je stara bila ostavila na podu na svojoj polovici sobe. Stari je toliko psovao da je probudio psa. Onda se i stara probudila. Onda su i ptice zakriještale. I tako sam opet gledao ružoprstu zoru kako potiskuje noć.”

Navedeni ulomak je:

- a) autobiografija
- b) biografija
- c) dnevnik
- d) putopis

19. U navedenom tekstu riječ je o pjesmi *More* Josipa Pupačića. Pročitaj ga i odgovori na pitanje.

U svom zanosu on je naprosto dozivao more k sebi na brijeg, kad već nije mogao sići k njemu na žalo, do kojeg vodi visoka i opasna strmina. Tako se u zanosu grlio s njim, pozdravljao se i radovao. U tom trenutku divljenja nije se znalo tko koga pozdravlja, tko kome više dobro jutro, on moru ili more njemu ili on i more zajedno nekom sveopćem moru, koje sve preplavljuje, sve obasjava zlatnim sjajem. Tako je u toj čudnoj igri riječi, slika, pozdrava, zagrljaja i smijeha sve stopljeno u jedan unutrašnji val ljepote, u potpunu zaokruženost, u kojoj zajedno plove i sjedinjuju se čovjek i priroda.

Navedenim se ulomkom pjesma:

a) prepričava

b) analizira

20. Pročitaj ulomak pa odgovori na pitanje.

Jednoga je dana napolju bila gusta magla, a u sobi je gorjela ugodna vatra. Đaci su se otkrivali od hladnoće na putu, a učitelj je u četvrtom razredu pričao o tome kako je naš narod u davna vremena živio u zadrugama, gdje je svaki član imao svoj dio rada, a svi su zajednički uživali njegove plodove.

„Vidite, djeco”, rekao je đacima, „zašto ne bismo pokušali nešto takvo? Hajde da vidimo.

Pretvorite razred u zadrugu.”

Đaci napregoše pažnju.

(Mato Lovrak *Zadruga Ljubanovac*)

Je li učitelj ujedno i pripovjedač? _____